

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
«29» серпня 2025 року,
протокол № 1.

Ректор університету, голова вченої
ради університету, доктор юридичних
наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК
(підпис) (ініціали, прізвище)

«29» серпня 2025 року

М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«СЛУЖБОВЕ ПРАВО»
для підготовки на першому (бакалаврському) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право**

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
«26» серпня 2025 року

_____ Катерина ВЛАДОВСЬКА

СХВАЛЕНО:

Рішення кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
«26» серпня 2025 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри,
кандидат юридичних наук, доцент
«26» серпня 2025 року

_____ Олена ГАЛУС

Декан юридичного факультету, кандидат
юридичних наук, доцент

«26» серпня 2025 року

_____ Віктор ЗАХАРЧУК

ПОГОДЖЕНО:

Рішення методичної ради університету
«27» серпня 2025 року, протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка
«27» серпня 2025 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 3
2. Заплановані результати навчання	– 4
3. Програма навчальної дисципліни	– 5
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 10
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 10
4.2. Аудиторні заняття	– 11
4.3. Самостійна робота студентів	– 11
5. Методи навчання та контролю	– 11
6. Схема нарахування балів	– 12
7. Рекомендовані джерела	– 12
7.1. Основні джерела	– 12
7.2. Допоміжні джерела	– 13
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 15

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 08 Право
2. Код і назва спеціальності	– 081 Право
3. Назва спеціалізації	–
4. Назва дисципліни	– Службове право
5. Тип дисципліни	– вибіркова
6. Код дисципліни	–
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– 4
10. Семестр	– 7
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3/90
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 36
% від загального обсягу	– 40
лекційні заняття (годин)	– 18
% від обсягу аудиторних годин	– 50
семінарські заняття (годин)	– 18
% від обсягу аудиторних годин	– 50
самостійна робота (годин)	– 54
% від загального обсягу	– 60
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 16
% від загального обсягу	– 18
лекційні заняття (годин)	– 10
% від обсягу аудиторних годин	– 11
семінарські заняття (годин)	– 6
% від обсягу аудиторних годин	– 7
самостійна робота (годин)	– 74
% від загального обсягу	– 82
12. Форма семестрового контролю	– залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ОП.081.Б.4 Конституційне право України

- ОП.081.Б.9 Адміністративне право
 ОП.081.Б.10 Муніципальне право
 ОП.081.Б.16 Адміністративне процесуальне право
- 2) супутні дисципліни
 3) наступні дисципліни
14. Мова вивчення дисципліни
- ОП.081.Б.24 Міжнародне приватне право
 – В.081.Б.8.8 Організація роботи юридичного радника (юрисконсульта)
 – українська.

2. Заплановані результати навчання

<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p><u>Загальні компетентності:</u> ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, територіальної громади; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні</p> <p><u>Спеціальні компетентності:</u> СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи СК 7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, міжнародне приватне і міжнародне публічне право, право Європейського Союзу, земельне право, фінансове право, муніципальне право, господарське право, сімейне право, право соціального забезпечення, екологічне право. СК 9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності. СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>РН1 Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин РН3 Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. РН18 Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.</p>

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:

1. Знання

(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи

<i>і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату організаційно-правових засад публічної служби;
1.2)	розкривати зміст публічної служби;
1.3)	описувати правообмеження, пов'язані зі статусом публічного службовця;
1.4)	характеризувати зміст юридичної відповідальності публічних службовців;
1.5)	описувати зміст основних заходів запобігання корупції;
1.6)	визначати принципи професійної етики публічних службовців;
1.7)	називати базові принципи публічної служби;
1.8)	відтворювати зміст та види конфлікту інтересів.
2. Розуміння	
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	пояснювати зміст основних термінів, що розкривають суть публічної служби;
2.2)	обговорювати специфіку та складові системи управління державною службою;
2.3)	пояснювати способи врегулювання конфлікту інтересів;
2.4)	ідентифікувати основні вимоги до особи для вступу на публічну службу;
2.5)	обговорювати специфіку запобігання корупції в зарубіжних країнах;
2.6)	пояснювати базові принципи організації діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції;
2.7)	ідентифікувати основні форми участі громадськості в заходах щодо запобігання корупції.
3. Застосування знань	
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	застосовувати системний підхід до вирішення проблем проходження публічної служби;
3.2)	демонструвати вміння здійснювати комплексний аналіз підстав припинення публічної служби;
3.3)	проектувати нові механізми запобігання корупції;
3.4)	демонструвати вміння здійснювати комплексний аналіз національного законодавства та міжнародних нормативно-правових актів, які регламентують запобігання корупції;
4. Аналіз	
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	дискутувати щодо місця організаційно-правових засад публічної служби в системі наук з державного управління;
4.2)	досліджувати формування та реалізацію антикорупційної політики і зміст антикорупційної програми;
4.3)	протиставляти і критично оцінювати адміністративно-правові механізми запобігання корупції;
4.4)	оцінювати значимість запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням і співвідносити їх переваги та недоліки;
4.5)	дискутувати щодо значення правил етичної поведінки;
4.6)	виділяти критерії, ознаки та склади корупційних і пов'язаних з корупцією правопорушень.
5. Синтез	
<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>	
5.1)	систематизувати особливості державного захисту осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції;

5.2)	упорядковувати чинники формування антикорупційної політики;
5.3)	узагальнювати основні положення запобігання корупції у діяльності юридичних осіб;
5.4)	систематизувати основні підходи до запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>	
6.1)	пояснювати доцільність застосування системного, комплексного та історичного підходів до вивчення запобігання корупції;
6.2)	оцінювати вплив чинників зовнішнього та внутрішнього середовища на ставлення суспільства до корупції;
6.3)	проводити аналіз ефективності запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням.
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	визначати напрямки вдосконалення чинного адміністративного антикорупційного законодавства;
7.2)	складати порівняльні таблиці по окремих складових інституту організаційно-правових засад публічної служби та адміністративно-правового забезпечення запобігання корупції із врахуванням результатів проведеного аналізу.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Публічна служба. Публічний службовець

Інституційний та функціональний аспекти публічної служби. Межі публічної служби. Характеристика підходів до розуміння публічної служби у законодавстві зарубіжних країн. Поняття публічної служби у вітчизняному законодавстві.

Соціальне призначення державної служби. Правові відносини державної служби. Функції державної служби. Загальні функції державної служби. Спеціальні функції державної служби. Допоміжні функції державної служби.

Види публічної служби. Державна служба та муніципальна служба. Цивільна служба та мілітаризована служба.

Моделі державної служби. Цивільна державна служба. Мілітаризована державна служба. Кар'єрна державна служба. Посадова державна служба.

Поняття та ознаки публічної служби, її місце в системі публічного управління. Підходи до визначення поняття «публічна служба» (державна служба в органах виконавчої влади, апараті органів законодавчої та судової влади, правоохоронних органах, служба в органах місцевого самоврядування), загальна характеристика її основних видів. Співвідношення понять «публічна служба», «державна служба», «муніципальна служба», «цивільна служба», «мілітаризована служба».

Стратегія реформування публічної служби в Україні. Запровадження компетентнісного підходу до організації персоналу державної служби, моделювання профілів компетентності посад. Поняття посадової особи. Організаційно-розпорядчі та консультативно-дорадчі функції посадових осіб. Правовий статус посадових осіб.

Сучасні зарубіжні моделі організації публічної служби. Показники SIGMA, які використовуються для оцінки, розробки та координації політики у сфері державного управління. Менеджмент на основі компетенцій як базовий підхід для роботи з персоналом на посадах службовців у країнах Євросоюзу.

Сучасні моделі державної служби: а) «відкрита» (або посадова) англосаксонська модель державної служби – відносно децентралізована відкрита модель, що реалізується у Великій Британії, й децентралізована відкрита модель – у США; б) «закрита» (або кар'єрна) модель державної служби, притаманна країнам континентальної Європи: централізована закрита модель – французька; відносно децентралізована модель – німецька. Основні риси відкритої та закритої моделі державної служби. Особливості організації моделі державної служби в Україні.

Правове регулювання публічної служби. Порівняльна характеристика законів України «Про державну службу» від 10.12.2015 р. № 889-VIII, від 17.11.2011 р. № 4050-VI, від 16.12.1993 р. № 3723-XII. Загальна характеристика Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування». Загальна характеристика проблем вдосконалення нормативно-правового регулювання публічної служби.

Характеристика поняття «публічний службовець». Класифікація публічних службовців.

Посади та види посад в органах публічної влади. Види (типи) державних посад. Політичні, адміністративні та патронатні посади, їх особливості та співвідношення. Патронатна служба. Поняття «посадової особи» і «службової особи».

Поняття і значення принципів публічної служби. Проблеми реалізації принципів публічної служби. Наслідки порушення та недотримання принципів публічної служби.

Принципи державної служби: верховенства права; законності; професіоналізму; патріотизму; добросовісності; ефективності; забезпечення рівного доступу до державної служби; політичної неупередженості; прозорості; стабільності.

Основні принципи служби в органах місцевого самоврядування: служіння територіальній громаді; поєднання місцевих і державних інтересів; верховенства права, демократизму і законності; гуманізму і соціальної справедливості; гласності; пріоритету прав та свобод людини і громадянина; рівних можливостей доступу громадян до служби в органах місцевого самоврядування з урахуванням їх ділових якостей та професійної підготовки; професіоналізму, компетентності, ініціативності, чесності, відданості справі; підконтрольності, підзвітності, персональної відповідальності за порушення дисципліни і неналежне виконання службових обов'язків; дотримання прав місцевого самоврядування; правової і соціальної захищеності посадових осіб місцевого самоврядування; захисту інтересів відповідної територіальної громади; фінансового та матеріально-технічного забезпечення служби за рахунок коштів місцевого бюджету; самостійності кадрової політики в територіальній громаді.

Принципи діяльності місцевих державних адміністрацій: відповідальності перед людиною і державою за свою діяльність; верховенства права; законності; пріоритетності прав людини; гласності; поєднання державних і місцевих інтересів.

Принципи діяльності органів державної виконавчої служби: верховенства права; законності; незалежності; справедливості, неупередженості та об'єктивності; обов'язковості виконання рішень; диспозитивності; гласності та відкритості виконавчого провадження та його фіксування технічними засобами; розумності строків виконавчого провадження; співмірності заходів примусового виконання рішень та обсягу вимог за рішеннями.

Принципи діяльності Національної поліції України: верховенство права, дотримання прав і свобод людини, законність, відкритість та прозорість, політична нейтральність, взаємодія з населенням на засадах партнерства, безперервність.

Тема 2. Правовий статус публічного службовця

Поняття та види державних службовців. Посадова особа. Співвідношення понять «посадова особа» та «службова особа». Поняття та елементи правового статусу державних службовців. Поняття правового статусу публічного службовця. Елементи правового статусу публічного службовця.

Обов'язки публічного службовця. Права публічного службовця. Співвідношення службових прав та службових обов'язків.

Правообмеження, пов'язані зі статусом публічного службовця. Обмеження, спрямовані на запобігання та протидію корупції. Обмеження щодо одержання подарунків. Обмеження щодо роботи близьких осіб. Обмеження щодо осіб, які звільнилися з посад або припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави, органів місцевого самоврядування. Особливості фінансового контролю.

Права, обов'язки і гарантії державних службовців. Обмеження, пов'язані з прийняттям на державну службу та проходженням державної служби.

Правове регулювання статусу посадових осіб місцевого самоврядування. Правовий статус посадових осіб місцевого самоврядування. Основні обов'язки посадових осіб місцевого

самоврядування. Основні права посадових осіб місцевого самоврядування. Обмеження, пов'язані з прийняттям на службу в органи місцевого самоврядування та проходженням служби.

Загальна характеристика юридичної відповідальності публічних службовців. Позитивна та ретроспективна відповідальність. Персональна відповідальність.

Адміністративна відповідальність публічних службовців. Відповідальність державних службовців за проступки в галузі охорони праці і здоров'я населення. Відповідальність державних службовців за проступки, що посягають на власність. Відповідальність державних службовців за проступки у сфері охорони природи, використання природних ресурсів, охорони культурної спадщини. Відповідальність державних службовців за проступки в промисловості, будівництві та у сфері використання паливно-енергетичних ресурсів. Відповідальність державних службовців за проступки у сільському господарстві і порушення ветеринарно-санітарних правил. Відповідальність державних службовців за проступки, що посягають на встановлений порядок управління. Відповідальність державних службовців за адміністративні корупційні правопорушення. Проведення службових розслідувань.

Особливості адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією. Види адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, особливості їх юридичного складу. Адміністративні стягнення за вчинення корупційних правопорушень, строки та порядок накладення. Проведення щодо адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією. Учасники провадження щодо адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, та їх правовий статус. Строки розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. Усунення наслідків корупційних правопорушень.

Кримінальна відповідальність публічних службовців. Поняття службової особи за Кримінальним кодексом України. Аналіз юридичного складу злочинів у сфері службової діяльності.

Дисциплінарна відповідальність публічних службовців. Поняття службової дисципліни. Дисциплінарний проступок. Система заходів дисциплінарної відповідальності. Порядок проведення службового розслідування. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності. Особливості звільнення з роботи осіб, які вчинили корупційні правопорушення.

Матеріальна відповідальність публічних службовців. Основи матеріальної відповідальності державних службовців. Право зворотної вимоги (регресу) до державного службовця, який заподіяв шкоду; до посадової особи (осіб), винної (винних) у незаконному звільненні, відстороненні або переведенні державного службовця чи іншого працівника на іншу посаду, щодо відшкодування матеріальної та моральної шкоди, заподіяної державному органу у зв'язку з оплатою часу вимушеного прогулу або часу виконання нижче оплачуваної роботи. Обов'язок відшкодування шкоди. Порядок відшкодування шкоди.

Удосконалення нормативного регулювання правового статусу публічного службовця. Напрямки вдосконалення правового регулювання відповідальності публічних службовців.

Засоби правового захисту державних службовців. Захист права на державну службу шляхом подання скарги керівнику державної служби скаргу із зазначенням фактів порушення його прав або перешкод у їх реалізації. Оскарження в установленому законом порядку рішень про накладення дисциплінарного стягнення, звільнення з посади державної служби, а також висновку, що містить негативну оцінку за результатами оцінювання його службової діяльності. Оскарження кандидатом, якого не визначено переможцем конкурсу, рішення Комісії з питань вищого корпусу державної служби або конкурсної комісії до суду з підстав порушення умов або порядку проведення конкурсу, що могло істотно вплинути на його результати. Гарантії прав державних службовців під час застосування дисциплінарного стягнення. Оскарження державним службовцем рішення про накладення дисциплінарного стягнення до суду. Порядок розгляду адміністративними судами спорів з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби. Порядок виконання постанов у справах, що виникають з відносин публічної служби.

Поняття управління державною службою. Правові засади управління державною службою. Завдання та принципи управління державною службою. Правові засади управління державною службою. Система управління державною службою в Україні.

Кабінет Міністрів України як орган управління державною службою. Повноваження Кабінету Міністрів України щодо управління державною службою. Правовий статус Національного агентства України з питань державної служби як центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби. Національне агентство України з питань державної служби: завдання та організація роботи.

Комісія з питань вищого корпусу державної влади: принципи, склад, організація роботи, права та обов'язки членів. Повноваження відповідних конкурсних комісій. Конкурсна комісія як суб'єкт управління державною службою. Керівник державної служби. Повноваження керівників державної служби. Служба управління персоналом. Кадрова політика у сфері державної служби.

Тема 4. Вступ на публічну службу

Правове регулювання умов вступу на публічну службу: вітчизняний та зарубіжний досвід. Доступ до публічної служби. Умови доступу до публічної служби за нормами міжнародного та вітчизняного законодавства. Вимоги доступу до публічної служби за зарубіжним законодавством.

Способи заміщення вакантних посад. Конкурс як визначальна процедура відбору публічних службовців. Види конкурсних процедур: 1) за ступенем допуску кандидатів; 2) за стадіями службової кар'єри; 3) за змістом конкурсної процедури; 4) за юридичними наслідками проведення конкурсу.

Право на державну службу відповідно до законодавства України. Вимоги до осіб, які претендують на вступ на державну службу. Процедури вступу на державну службу, їх види. Конкурс на зайняття вакантної посади державної служби. Спеціальна перевірка при вступі на державну службу. Призначення на посаду державної служби. Випробування. Присяга державного службовця. Категорії посад державної служби та ранги державних службовців.

Загальна характеристика зарубіжного досвіду правового регулювання конкурсних процедур в окремих європейських країнах.

Процедура проведення конкурсу на заміщення вакантних посад публічної служби за вітчизняним законодавством: сучасний стан та напрями вдосконалення. Аналіз випадків призначення на посаду без проведення конкурсу.

Випробування при прийнятті на державну службу. Характеристика інституту підготовчої служби та доцільність його запровадження в Україні.

Спеціальна перевірка щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або органів місцевого самоврядування.

Тема 5. Службова кар'єра та порядок проходження публічної служби

Загальна характеристика службової кар'єри. Звання (ранги, чини, класи) публічних службовців та порядок їх присвоєння. Класифікація державних службовців за перспективним законодавством.

Особливості звань (чинів) службовців спеціалізованої державної служби. Система класних чинів працівників органів прокуратури. Система спеціальних звань податкової служби. Система спеціальних звань митної служби. Система військових звань та посад Збройних Сил України. Система посад і рангів службовців дипломатичної служби.

Порядок проведення атестації публічних службовців: вітчизняний та зарубіжний досвід. Періодичність проведення атестацій. Оцінювання діяльності публічних службовців.

Навчання та підвищення кваліфікації публічних службовців. Спеціалізовані навчальні інституції для публічних службовців.

Проходження державної служби: поняття та стадії.

Службова кар'єра: зміст та основні процедури. Оцінювання результатів службової діяльності. Підвищення рівня професійної компетентності державних службовців. Стажування

державних службовців. Переведення та службове відрядження державних службовців. Зміна істотних умов державної служби. Заохочення державних службовців. Відсторонення від виконання посадових обов'язків та проведення службового розслідування щодо державних службовців.

Тема 6. Припинення публічної служби

Загальна характеристика підстав припинення публічної служби. Характеристика підходів до правового регулювання підстав припинення публічної служби за законодавством зарубіжних країн.

Аналіз підстав припинення державної служби за законодавством України. Позбавлення (втрата) статусу публічного службовця. Звільнення зі служби за власним бажанням. Відставка публічного службовця: поняття та відмінність від звільнення зі служби за власним бажанням. Підстави для відставки. Звільнення за рішенням органу (адміністрації): поняття, підстави.

Напрямки вдосконалення правового регулювання порядку припинення публічної служби.

Тема 7. Система заходів запобігання корупції. Конфлікт інтересів

Спеціальна перевірка стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком. Відомості, які підлягають перевірці. Строки та процедура проведення спеціальної перевірки.

Правове закріплення обмежень та заборон в діяльності осіб, які уповноважені на виконання завдань і функцій держави або місцевого самоврядування. Корупційні ризики на публічній службі, та їх види. Виявлення та усунення корупційних ризиків.

Антикорупційна експертиза. Порядок і методологія проведення антикорупційної експертизи. Проекти, які підлягають антикорупційній експертизі. Основні етапи проведення антикорупційної експертизи проектів НПА. Антикорупційна оцінка положень проекту.

Обмеження і заборони як спосіб запобігання корупції. Законодавче закріплення обмежень і заборон для осіб, уповноважених на виконання функцій держави, як захід запобігання корупції. Види обмежень.

Обмеження при прийнятті на службу. Правове регулювання проведення спеціальної перевірки щодо осіб, які претендують на зайняття посад, які пов'язані з виконання завдань і функцій держави або місцевого самоврядування.

Обмеження, які діють при виконанні завдань і функцій держави або місцевого самоврядування. Обмеження щодо корпоративних прав для осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Заборони після припинення публічної служби.

Обмеження щодо одержання подарунків чи неправомірної вигоди. Суб'єкти, яким обмежено приймати подарунки. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка.

Поводження з подарунками і неправомірною вигодою або подарунком. Поводження з подарунками, отриманими на офіційних зустрічах.

Процедура оформлення акта приймання-передачі подарунка. Відповідальність за порушення обмеження.

Розмежування конфлікту інтересів і зловживання повноваженнями.

Запобігання конфлікту інтересів у зв'язку з наявністю в особи підприємств чи корпоративних прав. Правове регулювання передачі корпоративних прав.

Особливості врегулювання конфлікту інтересів, що виник в діяльності окремих осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Заходи врегулювання конфлікту інтересів в діяльності осіб, які уповноважені на виконання завдань і функцій держави або місцевого самоврядування. Процедура врегулювання конфлікту інтересів. Особливості врегулювання конфлікту інтересів виборних осіб.

Контроль за дотриманням правообмежень в діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Тема 8. Зарубіжний досвід правового регулювання публічної служби

Правове регулювання проходження публічної служби в країнах Європейського Союзу.

Державна служба в країнах Європи. Основні положення щодо державної служби в країнах Європи. Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи щодо статусу публічних службовців в Європі. Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи щодо кодексів поведінки для публічних службовців. Правове регулювання державної служби у Французькій Республіці. Правове регулювання державної служби у ФРН. Правове регулювання державної служби у Великій Британії. Правове регулювання державної служби в інших країнах Європи.

Зарубіжний досвід управління публічною службою.

Системи та моделі публічної служби в зарубіжних країнах. Використання основних моделей публічної служби в зарубіжних країнах. Громадянська служба у Федеративній Республіці Німеччина. Публічна служба Федеративної Республіки Німеччина. Структура. Політичні та почесні чиновники. Адміністративна юстиція. Особливості вступу на державну службу та правового статусу державного службовця. Керівництво та напрями реформ.

Публічна служба Великобританії. Цивільна служба у Великобританії. Еволюція цивільної служби Великобританії. Політична нейтральність цивільних службовців. Класифікація цивільних службовців. Права і обов'язки цивільних службовців. Відповідальність цивільних службовців.

Публічна служба у Французькій Республіці. Структура.

Публічна служба Республіки Польща. Основні напрями реформування системи державного управління Польщі. Субсидіарність та самоврядність як головні принципи функціонування системи державного управління в Польщі. Структура урядової адміністрації Польщі. Воєводство, центральна влада. Повітове староство, повітова служба, гміна.

Публічна служба Сполучених Штатів Америки. Цивільна служба у Сполучених Штатах Америки. Історична специфіка та особливості «ідеології» державної служби. Структура. Політична лояльність державної служби. Етичний кодекс.

Удосконалення правового регулювання публічної служби в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду. Напрямки розвитку публічної служби України. Удосконалення законодавчого та нормативно-правового забезпечення. Напрямки розвитку державного апарату. Удосконалення статусу публічних службовців. Напрямки підвищення ефективності державної служби та служби в органах місцевого самоврядування. Напрямки розвитку інформаційних технологій для підвищення ефективності діяльності органів державної влади. Удосконалення інформаційного забезпечення публічної служби. Напрямки стимулювання та посилення мотивації до результативної та ефективної праці публічного службовця.

Модернізація публічної служби. Сучасні парадигми публічної служби в умовах глобалізаційних та євроінтеграційних процесів. Модернізація публічної служби в Україні як пріоритетний напрям реформування державного управління та місцевого самоврядування. Напрямки реформування та модернізації публічної служби в Україні. Забезпечення якості публічної служби як ключовий напрям її модернізації.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін. зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін. зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Публічна служба. Публічний службовець	15	4	4	–	–	7	10	1	1	–	–	8

2.	Правовий статус публічного службовця	11	2	2	–	–	7	10	1	1	–	–	8
3.	Управління публічною службою	10	2	2	–	–	6	13	2	1	–	–	10
4.	Вступ на публічну службу	11	2	2	–	–	7	10	1	1	–	–	8
5.	Службова кар'єра та порядок проходження публічної служби	11	2	2	–	–	7	12	1	–	–	–	11
6.	Припинення публічної служби	11	2	2	–	–	7	11	1	-	–	–	10
7.	Система заходів запобігання корупції. Конфлікт інтересів	11	2	2	–	–	7	12	1	2	–	–	9
8.	Зарубіжний досвід правового регулювання публічної служби	10	2	2	–	–	6	12	2	-	–	–	10
	Всього годин:	90	18	18	–	–	54	90	10	6	–	–	74

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні, лабораторні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних, лабораторних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Студенти денної форми навчання виконують індивідуальні завдання у формі реферату, презентації або есе.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) блиц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену.

Структура екзаменаційного білету включає 3 теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування студентам балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань, визначається в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL:
2. Про державну службу : Закон України від 15.12.2015 р. № 889-VIII. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
3. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
4. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#n430>
5. Про очищення влади : Закон України від 16.09.2014 р. № 1682-VII. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-18>
6. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
7. Про Концепцію адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу : Указ Президента України від 05.03.2004 р. № 278/2004. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/278/2004>
8. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р. № 246. *Верховна Рада*

України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2016-п>.

9. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 р. № 158. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16>.

10. Про затвердження Положення про Комісію з питань вищого корпусу державної служби : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р. № 243. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/243-2016-п#n9>

11. Про затвердження Типового положення про службу управління персоналом державного органу : Наказ Національного агентства України з питань державної служби від 03.03.2016 р. № 47. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0438-16#n13>

12. Про затвердження Положення про Національне агентство України з питань державної служби : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 р. № 500. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500-2014-п>

13. Одержання подарунків особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування : Роз'яснення Міністерства юстиції України від 28.07.2011 р. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0053323-11>.

14. Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 р. № 171. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/171-2015>

15. Дисциплінарна відповідальність державних службовців: практичний посібник для керівників служб управління персоналом / М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, С. Іголкін, І. Рошин Д. Трипольський; за заг. ред. К. Ващенко. К. : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2017. 68 с.

16. Кірмач А. В. Проходження державної служби: європейський досвід правового регулювання : монографія / А. В. Кірмач; відп. ред. В. Б. Авер'янов. Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. 192 с.

17. Круп'як Л.Б. Організація діяльності державного службовця : навч. посіб. Тернопіль : Крок. 2015. 243 с.

18. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 312 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/199400191.pdf>

19. Неліпа Д. В. Організаційно-правові засади державної служби в Україні : підручник. 2-ге вид. переробл. та доповн. К. : «Центр навчальної літератури», 2017. 376 с.

20. Падалко Г. В. Теорія служби в органах місцевого самоврядування в Україні: муніципально-правове дослідження : монографія / Г. В. Падалко. Харків : Право, 2012. 288 с.

21. Публічна служба: навч. посіб. / С. М. Серьогін, Н. А. Липовська, Є. І. Бородін та ін.; за заг. ред С. М. Серьогіна. Дніпро: ГРАНІ, 2018. 384 с.

22. Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України / за заг. ред. В.П. Тимошука, А.М. Школика. К. : Конус-Ю, 2010. 735 с.

23. Публічна служба: системна парадигма : кол. моногр. / К.О. Ващенко, С.М. Серьогін, Є.І. Бородін, Н.А. Липовська, Н.Г. Сорокіна та ін. ; за заг. ред. С. М. Серьогіна. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 256 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

2. Державна служба: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ; Одеса: НАДУ, 2013. Т. 2. 348 с.

3. Куйбіда В. С., Хорошенко О. В. Організація публічної служби в Україні: монографія.

Кам'янець-Подільський: Зволейко Д. Г., 2016. 272 с.

4. Науково-практичний коментар до Закон України «Про державну службу» / ред. кол.: К. О. Ващенко, І. Б. Коліушко, В. П. Тимошук, В.А. Дерезь (відп. ред.). Київ: ФОП Москаленко О. М., 2017. 796 с.

5. Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.

6. Публічна служба : навч. посіб. / В. П. Якобчук, Н. В. Даций, А. Б. Войтенко, І. В. Кравець, О. В. Захаріна, О. В. Іванюк, А. В. Дяченко, Н. С. Пугачова Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 394 с.

7. Публічна служба : посіб. для підгот. до іспиту / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, С. А. Федчишин ; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків : Право, 2018. 260 с.

8. Теорія та практика державної служби : матеріали наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 11 листопада 2016 р. / за заг. ред. С. М. Серьогіна. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2016. 194 с.

9. Хриков Є. М., Птахіна О. М. Публічна служба : навчально-методичний посібник для самостійної роботи магістрів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Харків: ХОГОКЗ, 2019. 200 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. http://www.rada.gov.ua	- Веб-портал Верховної Ради України
2. http://www.president.gov.ua	- Веб-портал Офісу Президента України
3. http://www.kmu.gov.ua	- Веб-портал Кабінету Міністрів України
4. http://mon.gov.ua	- Веб-сайт Міністерства освіти і науки України
5. http://www.nads.gov.ua	- Веб-сайт Національного агентства України з питань державної служби
6. https://minjust.gov.ua/	- Веб-портал Міністерства юстиції України
7. http://nbuv.gov.ua/	- Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
8. http://gntb.gov.ua/ua/	- Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України
9. http://www.ounb.km.ua/	- Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки
10. http://www.adm.km.ua/	- Веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації
11. http://km-oblrada.gov.ua/	- Веб-сайт Хмельницької обласної ради
12. http://www.khmelnysky.com/	- Веб-сайт Хмельницької міської ради
13. http://www.univer.km.ua/	- Веб-сайт Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова